

REPERE TEORETICE ȘI PRAXIOLOGICE ALE CONSILIERII ONTOLOGICE COMPLEXE A PERSOANEI ȘI FAMILIEI ÎN CONTEXTUL INTER-, PLURI- ȘI TRANSDISCIPLINARITĂȚII

Larisa CUZNEȚOV

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

În articol este prezentat un studiu teoretico-aplicativ care inițiază în *Consilierea ontologică complexă a familiei/COCF*. Este elucidată fundamentarea științifică a COCF și a *Modelului sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei*. Concomitent, studiul reflectă specificul și caracteristicile COCF, inclusiv descrie componentele și subcomponentele *Modelului sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei*, după cum urmează: fundamentele epistemologice; perspectivele integrării teoretice; filosofia adoptată de consilier; cunoașterea științifică cu cele patru subcomponente: ipotetizarea, cunoașterea factuală, cunoașterea nomologică, cunoașterea tehnologică; procesul consilierii constituit din 20 de etape; factorii comuni privind rezultatele consilierii și finalitățile COCF. În concluzie se menționează că modelul expus în studiu și procesul COCF au fost experimentate cu succes, timp de 11 ani, de către autor și discipolii ei, ceea ce a permis formarea și consolidarea unor comportamente și schimbări conștiente de tip evolutiv și prospectiv/ strategice.

Cuvinte-cheie: *persoane, familie, consiliere ontologică complexă a familiei, model sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei, fundamentare științifică.*

THEORETICAL AND PRAXIOLOGICAL BASES OF COMPLEX ONTOLOGICAL COUNSELING OF INDIVIDUALS AND FAMILIES IN THE CONTEXT OF INTER-, PLURI- AND TRANSDISCIPLINARITY

This article contains a theoretical and applied study which initiates us into *Complex ontological family counseling/COFC*. The author highlights the scientific substantiation of COFC and the *Synthetic model of complex ontological family counseling*. Simultaneously, study reflects characteristics and features of COFC, including components and subcomponents which describes *Synthetic model of complex ontological family counseling*, as follows: epistemological foundations; theoretical prospects of integration; philosophy adopted by advisor; scientific knowledge with four sub-components/ hypothesization, factual knowledge, nomological knowledge, technological knowledge, counseling process, consists of 20 steps; common factors regarding to the counseling results and COFC have been experimented with success by the author and its disciples for 11 years, which allowed challenge and consolidation of some behaviors and conscious changes of evolutionary type and strategic/ prospective.

Keywords: *persons, family, Complex ontological family counseling, synthetic model of complex ontological family counseling, scientific substantiation.*

Schimbările socioculturale, progresul științei și tehnicii, centrate pe formarea-dezvoltarea personalității apte pentru integrarea socială optimă, realizată în contextul educației permanente și a autoeducației, au exercitat o influență puternică asupra evoluției tuturor domeniilor de sprijinire a omului, inclusiv asupra consilierii, psihoterapiei și terapiei familiei. Până la sfârșitul anilor '60, psihoterapia a fost dominată de trei școli ce aveau la bază trei sisteme închise: cea psihanalitică, rogersiană și comportamentală [1].

Problemele lumii contemporane, dar și aprofundarea și extinderea posibilităților de realizare a persoanei, dorința ei de a se autoperfecționa, ritmul accelerat al vieții, după anii '80, au contribuit la apariția și dezvoltarea unui număr impunător de abordări și modele psihoterapeutice, de consolidare a consilierii, terapiei familiei, ceea ce a provocat o criză a sistemelor închise și declinul gândirii rigide, înguste, axate pe o anumită școală. Abordând ideea integrării în domeniul psihoterapiei, **J.C. Norcross, C.F. Newman** [apud 5], **I. Dafinoiu** [1, p.25-28], **I. Al. Dumitru** [apud 2] menționează că situația dată este tot atât de veche ca și însăși psihoterapia, iar ultimele două decenii ale secolului al XX-lea au fost marcate de creșterea tendințelor integrative nu doar în interiorul psihoterapiei, dar și între psihoterapie și consiliere. Autorii explică acest proces prin interacțiunea a cel puțin *opt factori*: proliferarea metodelor și abordărilor terapeutice; inadecvanța teoriilor exclusive; schimbarea mediului socioeconomic; succesul terapiilor scurte centrate pe problemă; posibilitatea de a studia și experimenta variate tratamente într-o viziune integrativă; diferențe nesemnificative între terapii în ceea ce privește eficiența rezultatelor înregistrate; recunoașterea faptului că o serie de trăsături comune terapiilor contribuie la diversificarea și optimizarea rezultatelor obținute; dezvoltarea unei rețele profesionale

de consiliere și terapie, care are ca obiectiv integrarea variatelor forme și metode de asistență psihopedagogică și socială.

Realizând un studiu teoretic de tip inter-, pluri- și transdisciplinar, venim cu un șir de considerații și argumente în susținerea și completarea acestor factori, urmând ideea integrării terapiei și consilierii familiei.

Accepțiunile cu privire la imperativele teoretice și practice ale integrării în domeniul psihoterapiei, terapiei familiei, consilierii psihopedagogice și psihoterapiei, formele de manifestare a acestora (electismul tehnic; integrarea teoretică; factorii comuni), plus analiza experienței îndelungate de consiliere a familiei (schimbările pozitive în domeniul vizat), ne-au condus spre ideea conceperii și fundamentării teoretico-metodologice a *consilierii ontologice complexe a familiei / COCF*. În esență, activitatea noastră practică de consiliere a familiei (de circa 30 de ani), analiza experienței acumulate și pregătirea masteranzilor în domeniul vizat la specialitatea *Consilierea și educația familiei* au permis și au susținut valorificarea unei consilieri ample, în cadrul căreia realizăm sprijinul și îndrumarea persoanei/familistului și a familiei, plecând de la valorile și perspectivele existenței umane, de la originile și premisele apariției omului; creării și funcționării familiei; de la istoricul familiei de origine (ontologie) prin utilizarea analizelor, reflecției și valorificării actualizării de sine/autoactualizării și finalizând cu formarea competențelor, strategiilor de tip *coping* și a deprinderilor persoanei de a se ajuta singură pe sine conștient(autoconsiliere).

În viziunea noastră, conceptul propus de *consiliere ontologică complexă a familiei* este de o maximă generalitate, referindu-se la o activitate psihosocială cu rol de ajutor, sprijinire, restaurare morală; de formare și dezvoltare eficientă a personalității familistului, părintelui, fiului/fiicei pentru a face față, cu succes, solicitărilor vieții, a depăși și/sau a preîntâmpina eventualele dificultăți, situații de criză, dar și a accepta, urma și promova un mod de viață sănătos și demn. Valențele COCF sunt susținute de caracteristicile esențiale ale acesteia, după cum urmează:

1. **Consilierea ontologică complexă a familiei are ca scop provocarea și consolidarea schimbărilor conștiente de tip evolutiv și prospectiv** în ceea ce privește cognițiile, atitudinile și comportamentul adulților și copiilor/tinerilor în mediul familial și comunitar.

2. **Consilierea ontologică complexă a familiei are caracter filosofic și psihopedagogic**, deoarece îmbină, corelează și integrează valorificarea următoarelor perspective:

- a) *filosofică* prin implicarea beneficiarului în analize și reflecții de tip existențial, de stabilire împreună cu consilierul a relației cauză-efect, a originilor conflictului interior sau interpersonal familial; de identificare a soluțiilor și strategiilor de comportare, centrate pe filosofia practică/acțiunea morală;
- b) *psihologică* prin implicarea conștientă, activă și responsabilă a individului/familiei în autodezvoltarea, autoperfecționarea Eu-lui/actualizarea permanentă de sine în consens cu potențialul sau biopsihofizic pentru a armoniza propria viață și viața familială;
- c) *pedagogică*, centrată pe formarea competențelor de învățare a modalităților de restructurare și schimbare a condițiilor, atitudinilor și comportamentelor pentru a se adapta la solicitările vieții familiale, dar și pentru a se realiza optim în rolurile sociale de soț, familist, tată, mamă, fiu, fiică, bunică, bunic.

3. **Consilierea ontologică complexă a familiei are la bază modelul familistului propriu culturii autohtone/concrete și modelul filosofic psihoeducațional al formării și dezvoltării personalității întregre**, axată pe valorile autentice umane (Bine, Adevăr, Sacru, Frumos, Democrație, Familie, Sănătate etc.).

4. **Consilierea ontologică complexă a familiei integrează și valorifică epistemologia și filosofia practică, strategiile consilierii psihopedagogice, a terapierilor familiale**, care explorează: structura sistemului familial și substructurile acestuia (relațiile ierarhice dintre membrii familiei, respectiv, distanțele fizică și emoțională; tiparele de comunicare și relaționare etc.), modul în care apar, se mențin și/sau se agravează dificultățile, situațiile de criză. În centrul atenției COCF este analiza și orientarea spre transformare a sistemului de convingeri al membrilor familiei prin identificarea scopurilor, ipotetizarea problemelor, analiza și căutarea, deseori, experimentarea soluțiilor; dezvoltarea unor noi semnificații, diluarea dificultăților prin dialog/conversație și resemnificare, exersarea colaborării, reflecției; elaborarea și analiza perspectivelor existențiale optime, luarea și monitorizarea deciziilor de către membrii acesteia, inclusiv axarea pe autoajutorare și autoconsiliere.

Consilierea ontologică complexă a familiei se adresează membrilor acesteia, indiferent de vârstă (adulți, copii, persoane în etate), aflate în diverse ipostaze și stadii/etape de formare-dezvoltare a personalității, inclusiv în situații de criză și stres, într-o manieră care presupune percepția familiei în complexitatea ei structural-

funcțională prin abordarea întregului și a conexiunilor dintre părți sau a părților analizate în integritatea lor. În contextul vizat, consilierul pleacă de la specificul ontologic al familiei și existenței omului în cadrul ei și al societății; de la concepția despre om, cultura de gen: teoria atașamentelor; teoriile despre intimitate, teoria dublei legături, explorate în scopuri psihopedagogice de remediere, prevenire, dezvoltare personală și orientare comportamentală.

În sprijinul procesului de definire și valorificare a *consilierii ontologice complexe a familiei*, în viziunea noastră, vine imboldul de la crearea unor organisme interdisciplinare de psihoterapie (*The Society for the Exploration of Psychotherapy Integration / SEPI*), precum și apariția *Journal of Psychotherapy Integration*, editat de EEPI, *Journal of Integrative and Eclectic Psychotherapy*, care susțin integrarea terapiilor și consilierii. Evident că există specialiști care se opun integrării, dar și ei merg la un dialog deschis, ceea ce a condus la obținerea unui consens și a unei concluzii rezonabile în domeniul psihoterapiei contemporane. Nici fragmentarea tradițională (după școli terapeutice), nici unificarea prematură în afara identificării teoriei, tehnicilor sau schemelor eficiente de unificare nu vor fi de un real folos nici psihoterapiei, nici clienților [1, p.27-28]. Cât privește *integrarea psihoterapie-consiliere*, situația ni se pare mult mai clară, deoarece atât practicienii, cât și teoreticienii au stabilit câteva caracteristici definitorii comune ambelor procese, au evidențiat și descris formele eclecticice de manifestare a integrării și factorii comuni asociați rezultatelor pozitive ale acesteia [1, p.29-34].

Suntem absolut de acord cu specialiștii care afirmă că psihoterapeuții și psihiatrii lucrează cu pacienții ce au tulburări clinice, care sunt etichetate cu diagnostic psihiatric, iar consilierii lucrează cu persoane sănătoase aflate în dificultate, cărora le conferă confort moral și le ajută în dezvoltarea optimă a resurselor personale: în comunicare, relaționare cu semenii, asigurându-le o mai bună integrare în socium [1, p.24]. Astfel, consilierea poate fi considerată ca fiind centrată pe *schimbarea evolutivă* a persoanei, iar psihoterapia se axează pe schimbarea revolutivă, care presupune modificări structurale mai profunde.

Analiza cadrului practic al consilierii familiei (38 specialiști intervievați) și propria experiență de durată au permis să stabilim un aspect important: chiar dacă consilierul valorifică metode și tehnici din variate terapii (artterapie, ludoterapie, meloterapie etc.), acestea sunt integrate organic în procesul consilierii, care este orientat spre optimizarea cunoașterii de sine, intercunoașterii partenerilor de cuplu; actualizării de sine; fiind centrat pe aspectele dezvoltării și autoperfecționării, pe formularea și rezolvarea unor probleme de comunicare și relaționare familială, de re/educație a copiilor, depășire a unor conflicte interioare și/sau interpersonale, a situațiilor de criză și stres, a dificultăților în procesul învățării și muncii.

În baza studiului teoretic, a celui experiențial și a celui experimental, plecând de la *formele de manifestare a integrării* (J.Norcross, M.Goldfried, 1998); *factorii comuni asociați rezultatelor pozitive procesului integrării consilierii și psihoterapiei* (M.Lambert, A.Bergin, 1994); *modelul de consiliere și psihoterapie de tip experiențial* (I.A.I. Dumitru, 2008); *modelul consilierii integrative planificate secvențial pentru copii / modelul SPICC* (K.Geldard, D.Geldard, R. Vin Foo, 2013); *meta-modelul de etică și semnificație pentru consilierea eficientă a familiei / MERCEF* (L.Cuznețov, 2013), principiile elaborării și analizei *genogramei familiei* (A.Gherguț, 2011), *ecohartei/ecomap* (A.Hartman, 2009), am elaborat **Modelul sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei** (Fig.1).

În temeiul considerațiilor expuse și al sumarizării accepțiunilor teoretice și practice, al analizei esenței specificului școlilor de terapie familială, propunem următoarea structură a **Modelului sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei / MSCOCF**:

1. Fundamente epistemologice. Perspective ale integrării teoretice. Integrarea teoretică presupune o elaborare epistemologică, un cadru conceptual, filosofic și etic ce are la bază concepția despre om și personalitatea umană; principiile ontologice și trăsăturile generale ale existenței umane, ale sensului ființei și perspectivei ei de viață.

Integrarea teoretică la nivelul modelului include centrarea pe cunoașterea și explorarea conștientă a unui ansamblu de aspecte relevante ale teoriilor lui: **S.Freud** (*eu-l, supraeul, idul*; procesele din inconștient, mecanismele de apărare; rezistență și asociația liberă; transferul); **A.Maslow** (ierarhia nevoilor omului; nevoile fiziologice la nivel inferior/primar; nevoia de siguranță; nevoia de iubire și de apartenență; nevoia de realizare a stimei de sine; nevoia de autoactualizare / nivel superior); **E.Erickson** (opt etape ale vieții omului; crizele sociale ale acestuia și depășirea acestora prin gestionarea lor, ce oferă individului șansa de a consolida

eul, de a se adapta mai eficient la mediu și de a avea succes în viață); **J.Piaget** (teoria dezvoltării cogniției și procesul achiziției valorilor morale); **L.Kohlberg** (înțelegerea conceptelor și dilemelor morale); expectanțele morale și luarea deciziilor; **J.Bowlby** (teoria atașamentului); **C.Rogers** (consilierea nondirectivă/centrare pe client); **V.Axline** (ludoterapia nondirectivă); **F.Perls** (terapia gestaltistă); **R.Bandler** și **J.Grinder** (esența programării neurolingvistice); **B.Skinner** (terapia comportamentală); **A.T. Beck** (terapia cognitiv comportamentală); **A.Ellis** (terapia rațional-emoțională și comportamentală); **W.Glosser** (terapia alegerilor realiste).

Integrarea teoretică se va realiza și la nivelul teoriilor de bază cu privire la filosofia valorilor (referențialul acestora și scala priorităților valorice personale și familiale); filosofia educației, ontopsihologie și pedagogie (teorii ale educației, teoria finalităților educației/teleologia etc.).

Integrarea teoretică la nivelul terapiilor familiale, epistemologia dominantă ce ține de esența conceptelor de *realism*, *constructivism* și *constructivism social* [2]. În acest sens, o mare importanță au asumțiile perspectivelor funcționalistă și interacționist-simbolică; teoria schimbului social; teoria conflictului; *teoria cu privire la ciclul vieții familiale* [Ibidem]; *teoria culturii de gen*; *teoria dublei legături*, *teoria despre atașament și intimitate* [1, 3, 5].

Scopul integrării teoretice rezidă în fundamentarea metodelor de consiliere și intervenție, în argumentarea regulilor de acțiune și organizare a procesului COCF. Menționăm aici filosofia adoptată și promovată de consilier, care reprezintă chintesența viziunilor, atitudinii, competenței și eficienței acestuia; etica conduitei, capacitatea de a realiza un demers creativ, care ar conduce persoana sau grupul familial nu doar la depășirea dificultăților, ci ar contribui și la formarea unor conduite demne, sănătoase, axate pe autoperfecționarea continuă. În componența data delimităm trei subcomponente:

1.1. Dimensiunea filosofică care include:

- atitudinea cognitivă și cea intelectuală;
- cunoașterea raționalului și valorificarea lui ca instrument critic de interogație asupra sensului și valorii condiției umane;
- atitudinea și cercetarea morală;
- practica moralei / acțiunii și conduitei morale;
- analiza și explicația coerentă a realului;
- centrarea pe ontologie – studiul esenței / sensului ființei; pe reflecție asupra vieții omului;
- centrarea pe filosofia reflexivă;
- centrarea pe filosofia practică / acțiunea morală;
- centrarea pe axiologie / filosofia valorii.

1.2. Dimensiunea consilierii și a terapiilor familiale de ansamblu: consilierea și terapia familială structurală; consilierea și terapia familială strategică; consilierea și terapia sistemică; consilierea și terapia centrată pe soluție; consilierea și terapia colaborativă; consilierea și terapia axată pe echipa de reflecție; consilierea și terapia narativă.

Obiectivele COCF:

- ✓ dezvoltarea subsistemelor familiei, restructurarea relațiilor și crearea unor noi relații, optimizarea funcționalității și adaptabilității acesteia;
- ✓ dezvoltarea și consolidarea comportamentelor care oferă o definiție nouă, originală și strategică a relațiilor familiale;
- ✓ schimbarea convingerilor ineficiente la membrii familiei. Principii călăuzitoare: ipotetizarea, circularitatea și neutralitatea;
- ✓ căutarea soluțiilor pentru problemele apărute în prezent și centrarea pe resursele persoanei pentru a evita anumite dificultăți în viitor;
- ✓ dezvoltarea unor noi semnificații;
- ✓ dizolvarea problemei prin dialog/dis-soluție și axarea pe conversația despre experiențe;
- ✓ explorarea și acceptarea variatelor perspective despre realitatea dată și stimularea reflecției;
- ✓ construirea unor noi povestiri de viață, care oferă mai multe opțiuni de autoperfecționare a persoanei și/sau a scenariului familial existențial.

Există un număr mare de orientări care pot fi aplicate cu succes: modelul V.Satir; *terapia familială contextuală* (I.Böszményi-Nagy); *terapia familială transgenerațională*; *terapia de familie simbolic-experimentală* (C.Whittaker); *terapia familială funcțională*, *terapia de familie integrativă* etc.

I.3. Dimensiunea psihopedagogică/educațională asigură: identificarea și parcurgerea eficientă a procesului de formare-dezvoltare a personalității copiilor și membrilor adulți ai familiei; facilitarea învățării unor competențe și deprinderi de autoactualizare, autoeducație și autoperfecționare de partenerul conjugal în calitate de familist, părinte; obținerea unor experiențe și eficiențe sporite în învățare, dar și în viața personală sau/și de familie; cunoașterea și explorarea optimă a particularităților de vârstă în viața de familie și în educația copiilor; depășirea unor situații-limită/de criză; maturizarea psihoemoțională a persoanei; reechilibrarea conduitei și asimilarea competențelor pro-sănătate și a unui mod de viață demn etc.

Scopul consilierii psihopedagogice constă în integrarea și valorificarea perspectivei psihologiei și pedagogiei umaniste, a ontopsihologiei și în sprijinirea persoanelor axate pe auto/formarea personalității integre și a familiei armonioase.

II. Filosofia adoptată de consilier

Principii: centrarea pe valorile autentice; axarea pe respectarea *epigenezei* (orice aspect nou al vieții de familie se construiește pe aspectul premergător/vechi, care într-o anumită măsură îl înglobează). *Principiul epigenetic* ne învață că aspectul vechi nu este înlocuit, dar se transformă, îmbinând pozițiile noi și cele vechi; respectarea unicității personalității și a unicității nevoilor celui consiliat; valorificarea în COCF a procesului de reflecție metacognitivă (*priza de conștiință* – învățarea analizei și explicarea proceselor sale mentale; *judecata metacognitivă* include aprecierea activității sale cognitive; decizia metacognitivă – decizia pe care o ia subiectul pentru a modifica, corecta sau schimba activitățile cognitive, rezultatul lor sau orice alt aspect de comportare, viața etc.); respectarea eticii/deontologiei profesionale; axarea pe valorificarea trăsăturilor ontologice ale persoanei/familiei; respectarea condițiilor filosofiei practice și a orientării prospective în contextul *devenirii complet umane* a persoanei (becoming fully human) și a familiei acesteia.

III. Cunoașterea științifică în cadrul COCF:

3.1. Ipotetizarea: activitatea de generare a ipotezelor în trei ipostaze:

- a) ipoteza formulată înaintea ședinței;
- b) ipoteza formulată în baza răspunsurilor familiei la întrebările din cadrul conversației axate pe identificarea problemei;
- c) ipoteza formulată după ședință.

3.2. Cunoașterea factuală (studiul, observarea, anamneza, descrierea, înregistrarea cazului/situației concrete.

3.3. Cunoașterea nomologică, axată pe analize, reflecții, explicație, justificare și predicție.

3.4. Cunoașterea tehnologică, centrată pe acțiunile concrete realizate prin intermediul metodelor, procedurilor și tehnicilor, preluate din variate modele și școli psihoterapeutice, aplicate în contextul respectării regulilor tehnologice, eclecticice; ale respectării metaregulilor (create în situații complexe, slab definite) și cadrului practic.

IV. Procesul consilierii ontologice complexe a familiei include:

1. Actorii procesului de consiliere;
2. Pregătirea prealabilă pentru ședință;
3. Definierea contextului consilierii;
4. Cadrul temporal al consilierii;
5. Cadrul conceptual, filosofic și etic;
6. Cadrul teleologic;
7. Cadrul conținutal-axiologic și al comprehensiunii, consilierii (valorile și virtuțile);
8. Cadrul structurii verbale;
9. Cadrul colaborării și feedback-ului;
10. Cadrul designului activității și structurii ședinței;
11. Etapele procesului de consiliere;
12. Cadrul evaluativ-analitic;
13. Monitorizarea, susținerea și încurajarea relației consilier-beneficiar;
14. Cadrul explorării tehnologice;
15. Cadrul eclectic-integrativ;
16. Documentarea consilierii/procesului terapeutic;

17. Evaluarea și analiza rezultatelor obținute;
18. Supervizarea;
19. Încheierea consilierii;
20. Cadrul de predicție și abordare a perspectivelor funcționării familiei.

V. Factorii comuni privind rezultatele pozitive ale COCF

1. Factori de susținere	2. Factori de învățare	3. Factori de acțiune
<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea cu specialistul/ consilier, terapeut 	<ul style="list-style-type: none"> • Sfaturi și orientări • Trăire afectivă • Învățare cognitivă 	<ul style="list-style-type: none"> • Analize și reglarea comportamentului • Control cognitiv
<ul style="list-style-type: none"> • Relație pozitivă • Comunicare empatică și activă 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilarea strategiilor metacognitive 	<ul style="list-style-type: none"> • Control volitiv • Controlul eforturilor morale
<ul style="list-style-type: none"> • Securizare • Anihilare a sentimentelor de frică, singurătate, durere etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilarea experiențelor existențiale • Modificarea cognițiilor 	<ul style="list-style-type: none"> • Exersare • Modelare • Simularea rolurilor familiale
<ul style="list-style-type: none"> • Alianța terapeutică • Acceptarea reciprocă, căldură, respect, încredere 	<ul style="list-style-type: none"> • Modificarea așteptărilor privind eficiența personală/ a familiei • Modificarea 	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntarea realității • Încurajarea depășirii temerilor
<ul style="list-style-type: none"> • Imaginea, reputația pozitivă a consilierului ca personalitate și specialist 	<ul style="list-style-type: none"> • Corecție și îndrumare • Retroacțiune • Priză de conștiință • Explorarea resurselor interne 	<ul style="list-style-type: none"> • Experimentarea unor comportamente de comunicare, relaționare; educație a copiilor; colaborare familială etc.
<ul style="list-style-type: none"> • Descărcarea tensiunii • Insight • Catharsis • Elaborarea strategiilor prospective/ de viitor 	<ul style="list-style-type: none"> • Justificare • Utilizarea unor metafore 	<ul style="list-style-type: none"> • Trăirea succesului • Acțiuni de autoformare/ educare, autoperfecționare

VI. Finalități ale COCF:

- Actualizarea de sine a persoanei și actualizarea evenimentelor familiale care consolidează adaptabilitatea și coeziunea familiei;
- Reechilibrarea modului de viață al familiei în direcția sporirii funcționalității sistemului; conduita morală manifestată de membrii familiei;
- Competențe și capacități de autoeficiență (self-efficacy), predicție și elaborare a strategiilor optime existențiale.

În consens cu expunerea textuală a modelului am elaborat schema acestuia (Fig.1).

După cum s-a putut observa, modelul elaborat are o fundamentare teoretică solidă. Experimentarea lui a durat 11 ani și s-a soldat cu rezultate pozitive. În cadrul activității practice, în baza explorării modelului vizat și a procesului de consiliere ontologică complexă a familiei, am reușit să preîntâmpinăm destrămarea a 290 de familii tinere și a 47 de familii de vârstă medie. Am ajutat să-și reechilibreze modul de viață, să-și schimbe și să-și restructureze comunicarea și relaționarea cu soții și copiii la circa 1700 de familii, care au frecventat *Școlile pentru părinți* (centrate pe consilierea preventivă și de dezvoltare) din câteva instituții de învățământ din municipiu.

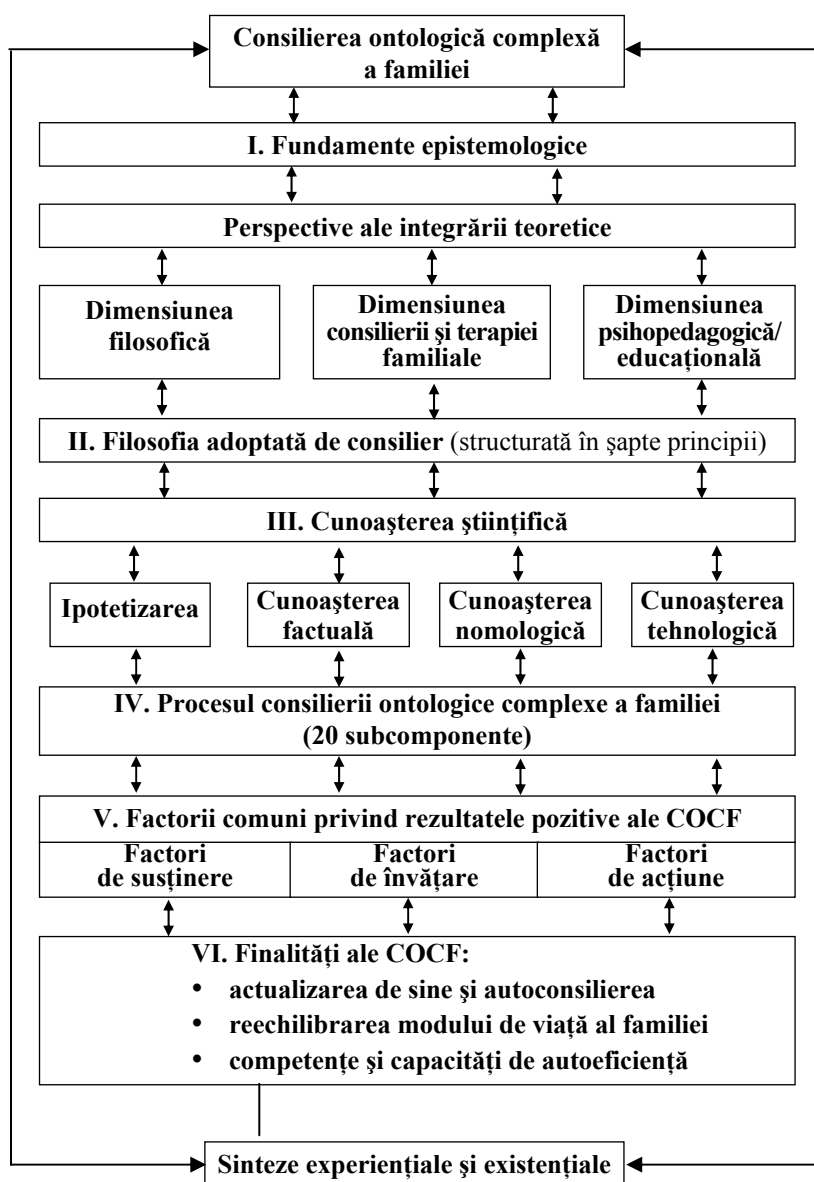

Fig.1. Modelul sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei.

În concluzie, propunând *Modelul sintetic al consilierii ontologice complexe a familiei*, nu pretindem la o abordare și valorificare în strictă exclusivitate, ci incităm spre explorarea lui creativă, conștientă și centrarea fiecărui specialist-consilier pe un comportament epistemic profesionist, axat pe erudiție, competență, concepție filosofică/ontologică umanistă, inovativă și prospectivă.

Bibliografie:

1. DAFINOIU, I. *Elemente de psihoterapie integrativă*. Iași: Polirom, 2007. 230 p. ISBN 978-973-46-0843-0
2. CUZNEȚOV, L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013. 327 p. ISBN 978-9975-71-418-1
3. GHERGUȚ, A. *Evaluare și intervenție psihoeducațională*. Iași: Polirom. 284 p. ISBN 978-973-46-1965-8
4. ENĂCHESCU, C. *Tratat de psihologie morală*. Iași: Polirom. 390 p. ISBN 978-973-46-0910-9
5. KONYA, Z., KONIY, A. *Terapie familială sistemică*. Iași: Polirom. 293 p. ISBN 978-973-46-3163-6
6. O'BRIEN, M., HOUSTON, G. *Terapie integrativă*. Iași: Polirom, 342 p. ISBN 978-973-46-1577-3

Prezentat la 28.01.2015